

Bylinkářství

Bedřich Malátný

1.1.1921

Úvod

1. Kapitola: Lesy viděné i neviděné

2. Kapitola: Louky od nížin až po hory

3. Kapitola: Kouzelnické stromy

4. Kapitola: Kouzelnické keře

5. Kapitola: Kouzelnické byliny

Závěr

Rejstřík vypsáných rostlin

Úvod

Bedřich Malátný, narozen v Londýně roku 1921:

Dovolte, abych vám představil svou knihu, ve které je plno mých sesbíraných spisů. Celý život jsem se zabýval krásou a rozmanitostí rostlinných druhů v přírodě. Teď, když se můj život nezadržitelně blíží ke konci, jsem se rozhodl nevzít si s sebou do hrobu všechny mé drahocenné zkušenosti, které jsem za svůj život nasbíral v přírodě. Doufám, že si mou knihu opatříte, ať už jste studenty Bradavické školy čar a kouzel, nebo si chcete jen tak počíst o kouzelnických stromech a bylinách. Přeji vám hezké čtení a plno nádherných zážitků v přírodě.

Bedřich Malátný

1. Kapitola

Lesy viděné i neviděné

Lesy patří k nenahraditelným krásám naší planety, díky kterým se nám tady na zemi ještě pořád dobře dýchá. Stromy nejenže jsou krásné jako takové, ale poskytují nám také přísun kyslíku...

Tak takhle vidí stromy mudlové, kterým nebylo dopřáno, aby poznali krásu kouzelnických stromů. Kouzelnické stromy nejsou jenom o tom, že k nim přijdeme a řekneme: "Hele, to je krásný a statný strom. Co takhle ho pokácet? Dochází nám dříví na oheň." Nebo, že se ve škole naučíme: "Víte, děti, lesy jsou plíce planety, vyrábějí kyslík." Ne, lesy jsou mnohem víc než tohle, lesy z hlediska kouzelníků jsou mnohem zajímavější a v mnohých případech se i mudlové setkají s kouzelnickým stromem, ale netuší, do čeho se mohou připlést. Některé stromy jsou tak agresivní, že není dobré, když se k nim i kouzelník přibližuje. Naopak existují i stromy, které jsou i mudlům užitečné (v jistém slova smyslu).

Některé stromy dokonce nejsou mudlům viditelné, ale kouzelníkům ano. Když se takový strom mudlovi připleče do cesty... to pak mají pánové z ministerstva co dělat. Bohužel se vyskytují i druhy, které nevidí ani kouzelníci. Tyto stromy jsou zaregistrované na ministerstvu, a každý kouzelník má možnost nahlédnout do archivu neviditelných stromů. Ve třetí kapitole se zmíním o dvou takových případech.

Jak už jsem podotknul výše, mudlové mají co do činění s kouzelnými stromy. Většina kouzelnických stromů se podobá obyčejným mudlovským stromům. A když mudla narazí na kouzelný strom různě pokroucený, třeba s fialovým listím, pak si myslí, že jde o cizokrajný druh. A pokud si to nemyslí a začne něco "roztrubovat" o divných stromech, pak se o to postará ministerstvo kouzel.

2. Kapitola

Louky od nížin až po hory

Louky i u Bradavického hradu jsou velké stejně jako ve zbytku Velké Británie, a i tam můžeme nalézt plno rozmanitých rostlin, jako jsou zvoneček láskový, pichlavka černá, nebo liličník šedý. Rostlin jsou na zemi tisíce druhů, od mudlovských až po naše kouzelnické. Každá kouzelnická rostlina se vyznačuje rozdílnými vlastnostmi. Stejně jako u stromů se můžou i u rostlin vyskytnout nebezpečné druhy, před kterými vás má varovat tato kniha. Některé jsou tak nebezpečné, že i horský troll bez rozumu je proti nim procházka růžovým sadem (které ovšem také existují - význam "růžový sad" se nepoužívá jen tak pro nic za nic).

Louky v nížinách jsou bohaté zejména na tzv. malé rostliny, což znamená rostliny od 5 do 10 palců. Ovšem pozor! Malé neznamená neškodné. Vše dokazuje výpověď jednoho mladého mudly, který se stal obětí jedné mimořádně agresivní rostliny:

Včera kolem šesté hodiny večer jsem šel nakupovat do místní samoobsluhy, a když jsem se vracel domů, dívala se ze země malá rostlina, která se podivně usmívala. Sehnul jsem se k té rostlině, co nebyla vysoká ani 7 palců a byla celá rudá. Pak si pamatuji jen, že mě ošlehl rudý plamen, a já byl v bezvědomí. Probudil jsem se až v nemocnici, odkud mě převezli do psychiatrické léčebny...

Tento nešťastník byl nepochybně obětí ruměnky rudé. Více o ruměnce rudé v kapitole páté.

V nížinách se častěji vyskytují léčivé a tzv. hodné bylinky (ruměnka rudá je zvláštní případ), které neškrtí, nekřičí a podobně. Zato na horských loukách a výš se vykytují spíše tzv. ďáblové rostliny. V horských oblastech se vyskytují rostliny od 10 do 50 palců.

V pozdějším určování rostlin vždy bude určeno, kam rostlina spadá:

1. Nízkorostoucí
2. Vysokorostoucí
3. Rostoucí v bažinách
4. Pokojové
5. Zahradní

O třech posledních jsem se zatím nezmínil, takže: Rostliny rostoucí v bažinách jsou většinou zrádné a buď lákají kouzelníky a mudly do bažin, nebo je uchytí a shodí je tam.

Pokojové rostliny logicky nejsou nijak nebezpečné, spíše naopak (jinak by je doma nikdo netrpěl).

Zahradní rostliny bývají spíše k užítku a pěstují se ve velkém. Zahradními rostlinami se také krmí nevídaní návštěvníci viz. Fantastická zvířata a kde je najít od Mloka Scamandera. Ne vždy se však kouzelnickým nebo mudlovským zvířatům vyplatí tyto rostliny sníst, jelikož pro zvířata mohou být jedovaté a pro člověka ne.

3. Kapitola

Kouzelnické stromy

Bělík bílý

Tento strom se velice podobá klasické mudlovské bříze. Ovšem mudlovská bříza má na bílé kůře praskliny, kdežto bělík bílý ne. Bělík bílý má tak jemnou kůru, že se používá na poslední vrstvu u hůlek, aby se dala hůlka dobře uchytit.

Duběnka dutá

Duběnka dutá je strom, ze kterého se často bere dřevo na výrobu hůlek. I když je tento strom dutý, můžeme z okrajových vrstev vyřezávat hůlky. Avšak v dutinách tohoto stromu je často zabydlený kůrovec, který nemá cizí návštěvníky rád, můžeme ho ovšem snadno odlákat nějakou potravou viz. Fantastická zvířata a kde je najít.

Figraldýn (smrk temný)

Tento zvláštní strom roste pouze v Zapovězeném lese u Bradavického hradu. Tento strom by se možná ani za kouzelnický nepokládal, kdyby se nenacházel tam a jenom tam.

Hrachovec zelený

Tento zvláštní strom se zelenou kůrou má název podle hrášku který roste v koruně stromu. Strom sám o sobě žádné kouzelnické schopnosti nemá, ovšem pokud sníme byť jen jednu kuličku tohoto hrášku, už nikdy nebudeme mít chuť na zeleninu. Tento strom je vysoce chráněný, a také vysoce nebezpečný. Chráněný je z toho důvodu, že když někdo pozřel jeho hrášek, tak si uvědomil vlastnosti stromu, šel a pokácel ho.

Jabloň zlatá

Této odrůdy se podařil uchovat v bezpečnosti jen jeden kus. Jelikož se nachází v podzemní zahradě ministerstva kouzel, tak k němu mnoho lidí nemá přístup. Široká veřejnost si myslí, že je to jenom báchorka. Já jsem ovšem tento strom na vlastní oči viděl. Můžu potvrdit, že se tam opravdu nachází. Jablka jsou zlatá a jinak se ničím jiným nevyznačují.

Palma evropská neviditelná

Tento strom se nachází pouze v Evropě. Málo stromů tohoto druhu se dochovalo dodnes. Palma evropská neviditelná musí být ohrazena kruhovým plotem o poloměru min. 50 metrů, protože nejen že je tento strom neviditelný, ale dokonce kolem sebe rozhazuje nejedlé kokosy načervenalé barvy. Tento strom je na ministerstvu zařazen jako velmi nebezpečný.

Růže

Růže je stejně jako duběnka dutá obydlena kůrovcem, který tento strom brání. Kůra z růže se používá na přípravu Rujníkového lektvaru. Růže se vyskytuje po celém světě, až na Antarktidu a severní pól.

Růženec košatý

A jsme u toho, vzpomínáte si na mou zmínku o "procházce růžovým sadem?" Tak to je přesně ono. Na jihu Francie nedaleko od Krásnohůlské akademie se nachází město, v kterém jsou královské zahrady. V těchto zahradách roste růženec košatý. Tento strom má zvláštní omamující schopnosti, při kterých se člověk cítí bezmyšlenkovitě a odpočínutě. Tomuto stromu dopomáhají i květiny, které zde rostou, a keře. Pojem procházka růžovým sadem pochází odtud. Mnoho mudlů se dostalo do těchto královských zahrad. Kouzelníci sice vymazali těmto mudlům paměť, ovšem ven se to i přes snahu kouzelníků dostalo.

Strom

Tato zvláštní odrůda stromu se jmenuje strom, jelikož nikdo přesně neví, jak tento strom vypadá. Strom na sebe bere podobu různých stromů a navíc se umí pohybovat, takže jestli někdy budete na čisté louce a za vámi se objeví nějaký strom, tak radši rychle pryč, jelikož se strom může proměnit v nebezpečnou vrbu mlátivou.

Víva pomalá

Tento strom se může pohybovat. Pohybuje se však velmi pomalu a není schopen prakticky vůbec ublížit. Víva pomalá má malé oválné plody, které mají fialovou barvu. Tyto plody jsou léčivé, zejména na kožní popálení.

Vrba mlátivá

Vrba mlátivá je velmi nebezpečný strom, ke kterému když se přiblížíte, začne se po vás rozhánět svými větvemi, což může docela bolet. Vrba mlátivá nezná slitování, a proto se řadí mezi katastrofálně nebezpečné.

4. Kapitola

Kouzelnické keře

Dalimilovo neprůchodné křoví

Toto křoví se nachází na celém evropském kontinentu. Kouzelníci si už od pradávna sadí toto křoví před ploty svých domů, aby se ubránili proti nevitáným návštěvníkům. Kdokoli se snaží projít tímto křovím, ten to radši vzdá, protože by nevyšel tak, jak by vešel. Dalimilovo neprůchodné křoví má podobné účinky jako ďáblové osidlo, které ovšem na rozdíl od tohoto křoví pouze škrtí. Dalimilovo neprůchodné křoví také škrtí, ovšem má i trny a váčky, ve kterých je bílá tekutina. Tato tekutina má podobné vlastnosti jako "mudlovské minutové lepadlo". Tekutina vás tak ještě více připoutá k trnům. Nikdo ještě tímto křovím neprošel. Údržba je velice náročná. Ministerstvo kouzel uvažuje o tom, že po známé aféře s Blackem nechá vysázet kolem Azkabanu toto křoví.

Kleč smrčjaková

Kleč smrčjaková je malý keřík, dorůstající přibližně do výšky jako normální kleč. Kleč smrčjaková se nejčastěji vyskytuje ve střední Evropě na východě Bílých Karpat tzv. Tater. Náhodní turisté si kleč smrčjakovou pletou s normální klečí. Rozdíl je v tom, že se

normální mudlovská kleč nesměje. Náhodní turisté jsou poté zmateni a myslí si, že se jim někdo směje, tak vykročí do malých keřků, ovšem nic nenajdou.

Rousničník žlutý

Tento keř se vyskytuje na severu Afriky, v Asii a ve střední Evropě. Je to keř, o kterém mudlové ví, ovšem ne všichni. Mudlové mají před svými domy nasazen tento keř a obírají z něj pouze nejedlá jablka, která ovšem nádherně voní. Mudlové tato jablka strkají do skříní, aby jim načichlo prádlo. Tato jablka mají kouzelný účinek pouze při úplňku. Promění se ve zlatá přesně o půlnoci. Aby se proměnilo jablko ve zlaté, musíte se celý vysléknout donaha a jít na rozlehlou louku. Jablko se sice promění, ale jen na jednu hodinu, takže to stejně nikdo nikdy nestihne prodat.

Ruměnec krásný

Tento keř se nachází v tzv. Růžovém sadě. Viz. Růženec košatý.

Vrbovník mlátivý

Vrbovník mlátivý má stejné důsledky jako vrba mlátivá, a proto se na ministerstvu řadí jako katastrofálně nebezpečný keř.

5. Kapitola

Kouzelnické byliny

Aksovník vonný

Pokožková rostlina. Tato rostlina voní krásnou vůní, která nápadně připomíná vůni, jako když se peče maso. Rostlina si sem tam pro sebe něco pobrukuje a sem tam zakřičí.

Bimbavka ruská

Nížinatá rostlina. Bimbavka se vyskytuje v Rusku. Některým kouzelnickým domácnostem slouží jako budíček, jelikož její květ tvoří malý zvoneček. Když rostlině pošeptáte, kdy chcete vzbudit nebo na něco upozornit, tak vám vyhoví.

Blachtavice černá

Bažinatá rostlina. Je to rostlina, která dorůstá asi 20 stop, ovšem ne do výšky, ale do délky. Je to nebezpečná rostlina, která vás chytne a nepustí. Jakmile vás chytne, tak se vás pokusí stáhnout do bažiny. Když rostlinu vytáhnete ze země, tak okamžitě znehybní a umře.

Bledule krajní

Horská rostlina. Rostlina rostoucí v horách, která nemá žádné květy, ovšem zelené listy se používají do lektvarů na splasknutí.

Borůvka obecná

Nížinatá rostlina. Tato všemi mudly známá rostlina je považována za absolutně nekouzelnickou. Problém je v tom, že není. Dotyčný mudla, který si nasbírá borůvky a hned začne tzv. zobat, pak upadne do bezvědomí. Po chvilce se probere a v domnění, že zakopl a vyspal při tom borůvky, si klidně vykračuje dál.

Bublanka jedlá

Horská rostlina. Rostlina ve tvaru koule, která roste na horách, se jmenuje bublanka. Touto rostlinou se živí převážně obrové a horská zvířata.

Ďáblovo osidlo

Bažinatá rostlina. O ďáblovu osidlu se všeobecně tvrdí, že nemá rádo světlo a miluje tmu a chlad. Má šlahounovité výhonky, kterými vás chytne a nepustí. Bude vás škrtit tak dlouho, dokud nezetležete.

Dýmějová hlíza

Zahradní rostlina. Dýmějová hlíza má tvar hlízy. Tato rostlina jednou za rok produkuje hnis, který se tvoří v hlízových puchýřích. Nezředěný hnis velmi prudce reaguje s holou pokožkou, ovšem zředěný hnis má různé léčivé účinky.

Hrabanka zákeřná

Nížinatá rostlina. Hrabanka zákeřná má zasloužený název. Hrabanka cestuje v podzemí po loukách a vyroste na zem, když to nejmenší čekáte. Poté vás nenápadně začne svazovat. Není se čeho bát, protože když vás omotá, tak snadno odtrhnete její výhonky. Ovšem pozor na spánek na loukách, to je velká příležitost pro smrtelné zasažení hrabankou.

Hroznice neviditelná

Zahradní rostlina. Hroznice neviditelná je skutečně neviditelná. Plodí malé plody, které jsou jak člověku, tak zvířeti vysoce nebezpečné. Mudlové často narážejí na tuto rostlinu a proto musí ministerstvo kouzel často zasahovat.

Chechtalka různobarevná

Pokožková rostlina. Tato pokojová rostlina je s oblibou pěstovaná v domech kouzelníků. Je těžko k sehnání, a proto se sní moc nesetkáte. Chechtalka různobarevná má na svých okvětních lístcích všechny barvy, a proto vypadá nádherně, a jednou za čas se malinko zachechtá.

Kaktusovník bodavý

Zahradní rostlina. Je rostlina velkého kulovitého vzrůstu. Na zeleném povrchu rostliny vyrůstají zelené trny, které rostlina při nečekaném útoku na ni střílí. Zasažení trnem může vyvolat jedovaté otrávení. Kouzelníci tuto rostlinu pěstují, jelikož jed je účinný proti škůdcům v zahradce.

Kouzelnické maliny

Zahradní rostlina. Kouzelnické maliny se od mudlovských liší v tom, že mají trny i na listech a plody jsou světle modré. Plody mají kouzelné účinky - když sníte plod kouzelnického maliní, upadnete do hlubokého spánku, ze kterého vás vysvobodí pouze polibek. Jako v pohádce, že?

Lechtavka nebezpečná

Zahradní rostlina. Je to rostlina (v květináči), kterou si kouzelníci věší v koupelně na strop. Dělají to z toho důvodu, že rostlina produkuje voňavou šťávu. Jakmile si kouzelník chce umýt hlavu, jednoduše to za něj udělá tato rostlina. Má dlouhá chapadla, kterými kouzelníkovi umývá hlavu a zároveň vstřikuje voňavou šťávu. Ovšem pozor, rostlina se někdy rozhodne vás škrtit, tak jí dejte "po chapadlech".

Lidožravka horská

Horská rostlina. Lidožravka je vysoká rostlina, která k naší smůle pojídá mudly i kouzelníky. Rostlina má velká ústa a ostré zoubky. Když někoho pozře, tak tímto způsobem: zakousne se, rozžvýká nás, spolkne nás, "jedeme" dolů ke kořenům, tam nás stráví a vypudí nás do hlíny v podzemí - a má do dalšího života kvalitní humus.

Lítavice rychlá

Zahradní rostlina. Lítavice rychlá má tvar obyčejné trávy. Po jejím pozření ovšem dostaneme průjem (odtud pojem rychlá). Sušená lítavice rychlá se v malém množství přidává do některých lektvarů.

Mandragora (pekřín)

Zahradní rostlina. Tato rostlina se převážně pěstuje v květináčích. Na povrchu jsou pouze obyčejné listy, ale důležitý je kořen. Když vytáhneme tuto rostlinu z hlíny, začne vrískat tak, že její řev dokáže zabít. Mandragora je ovšem vzácná, jelikož její kořen, když uzraje, se používá do lektvaru, který má přivést zakleté osoby zpět do původního stavu.

Mečavec stříbrný

Horská rostlina. Mečavec je poměrně vysoká rostlina, která má žluté květy. Mudlové i kouzelníci ji trhají, ale ihned ji zahodí, protože rostlina začne vrískat: "Co mě trháš? On ničí přírodu! Chyťte ho!"

Měňavice malá

Bažinatá rostlina. Je to rostlina s výhonky, které se plazí po zemi a mění barvu podle prostředí, podobně jako chameleon. Tato rostlina, stejně jako i jiné bažinaté rostliny, se vás pokouší stáhnout na dno bažiny. Platí na ni i obyčejná kouzla.

Mimulus Mimbletonia

Pokožková rostlina. Tato rostlina je vzácná, jelikož roste pouze u Asyrských břehů a má ji málo kouzelníků. Rostlina vypadá jako malý šedý kaktus, z kterého vyrůstají malé nežitky. Při útoku na rostlinu začne ze všech ostnů stříkat tmavě zelená tekutina, která silně zapáchá. Tato tekutina se nazývá mrvomíza a přidává se do některých lektvarů.

Ruměnka rudá

Nížinatá rostlina. Je to malá rostlina se sytě červenými květy. Tato rostlina se škodolibě usmívá a při bližším shledání vás ožehne červeným plamenem. Tato rostlina je na ministerstvu vedena jako nebezpečná.

Růženka hezká

Zahradní rostlina. Tato rostlina se nachází v tzv. Růžovém sadě. Viz. Růženec košatý.

Řasavka bažinatá

Bažinatá rostlina. Tato rostlina žije přímo v bažině. Když nějaký člověk spadne do bažiny, ve které roste řasavka, tak nemá sebemenší šanci. Řasavka je řasa, která vás obklopí, a vy můžete buď jen nahoru, nebo dolů. Většinou to bývá dolů.

Sluněnka zlatá

Nížinatá rostlina. Tato zlatá rostlinka v noci vyzařuje světlo. Když vidíte v noci celou louku těchto rostlinek, vypadá to skutečně magicky.

Smějanka růžová

Zahradní rostlina. Tato rostlina se pěstuje pro její krásný smích, a také vzhled. Smějanka je krásně růžová a její chichotavý smích má uklidňující účinky. Její květy se používají jako přísada do lektvarů.

Úponice jedovatá

Zahradní rostlina. Úponice jedovatá je rostlina, která se pohybuje na malých tlustých výhoncích. Samotnou rostlinu tvoří výhonky, na jejichž koncích je velké klepeto, které se snaží sníst vše, co je živé. Pozn.: Na ministerstvu kouzel se již 4 staletí dohadují, jestli je rostlina zvíře nebo rostlina.

Vlasatice dlouhá

Bažinatá rostlina. Vlasatice roste na stromech blízko bažin. Roste ze země a plazí se na stromy, odkud spouští své výhonky dolů. Chytá své oběti tak, že je obmotá kolem krku a hodí do bažiny.

Volanka obecná

Horská rostlina. Tato rostlina je nejvyšší ze všech rostlin, je vysoká asi jako statný strom. Volanka roste na horách a dlouhým hlasem houká do dlouhých údolí a odtud se její hlas ozývá zpátky. Všechny kouzelníky i mudly dokáže pořádně zamrazit její houkání.

Výtrusnice jedovatá

Nížinatá rostlina. Tato rostlina má tvar velkého hříbu, který má na kloboučku velká tmavá kola. Když se k ní přiblíží něco, cokoliv, tak začne vypouštět jedovatá fialová oblaka dýmu.

Závěr

Toto byl pouze krátký výpis rostlin stromů a keřů z mnoha. Kdybych měl vypsát všechny kouzelnické rostliny, tak by kniha byla tak těžká, že by ji nikdo neuzvedl. Doufám, že vám kniha Kouzelnické stromy a byliny přinesla mnoho vědomostí, o kterých se vám ani nesnilo. A ať už vám byla kniha nápomocna ve škole, či jen doma v domácnosti, tak doufám, že jste si z ní mnohé odnesli. Mnoho štěstí a zážitků v přírodě vám přeje

Bedřich Malátný